

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS
Str. Gein No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

Lezajlott az E. Zs. N. Szövetség nagyintézőbizottsági gyűlése

Kolozsváron lesz az ideai konferencia

(Uj-Kolozsvár, április 2. Az Uj Kelet tud.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Nagyintézőbizottsága vasárnap délután tartotta meg ülését a neológ elemi iskolai nagytermében a tagok és Kolozsvár zsidóságának élénk érdeklődése mellett. A NIB negyvenkét tagja jelent meg a késő esti órákba nyúló ülésen, amelyen megvitatásra kerültek a cionizmus aktuális problémái és az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom életbevágóan fontos kérdései. A gyűlést három óra után néhány perccel nyitotta meg dr. Fischer József országgyűlési képviselő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, aki néhány tömör szóban foglalta össze azokat az okokat, amelyek a NIB összehívását szükségessé tették.

Reorganizálni kell a helyiesoportokat

A megnyitó után dr. Krémer Ármin terjesztette elő a főtítkári jelentést, amely mindenekelőtt is megállapítja, hogy a Szövetség működésének megfelelően a NIB programját, szervezeti és Palesztina-problémák töltik be. A jelentés szerint az általános atmoszféra olyan természetű volt, amely megakadályozta a multban a szerves és intenzív propaganda kifejtését, nehézségeket gördített az organizatorikus tevékenység elé és így a helyiesoportok létmegtartásának sem jelentkezett olyan formában, amiben annak történnie kellett volna. Több helyiesoport ennélfogva alapos reorganizációt igényel, hogy az illető helység zsidósága ismét felvehesse az élő kontaktust a zsidóság aktuális problémáiba. Ha a Palesztina-munka átmeneti stagnálása bizonyos mértékű depressziót provokálhatott a multban, úgy most, midőn Erec Izrael gazdasági helyzete kedvezőre fordult és a közszabadságok helyreállítása az országon belül szabadabb mozgást biztosít, mindent el kell követni, hogy az erdélyi cionista élet összes pontjain teljes erővel induljon meg a munka.

Az elmúlt évi sékeláció — mondja a jelentés sajnálatosan rossz eredménnyel végződött. A Szövetség központi tevékenységének biztosítására és fokozására szükséges alapok felhozatalát külföldi példák tanulsága szerint, leginkább a pártadó biztosíthatja. Szükséges, hogy a Központ és a helyiesoportok közötti kontaktus kimélyítése céljából a főtítkári évenként legalább kétszer látogassa meg a csoportokat.

Az ifjúsági szervezetek munkája

Megelégedéssel állapítja meg a jelentés, hogy az ifjúsági szervezetekben lankadatlanul élénk és komoly munka folyik az Aviva Barisszia szervezetek szünetelő csoportjai reorganizálásával új életet vittek Erdély cionista életébe és igen figyelemreméltó az a mozgalom, amely a vallásos ifjúságnak a Mizrahi kereteiben való megszervezésére irányul, amely már eddig is jelentős eredményeket mutat fel.

A kulturális munkát propagandisztikus előadások szolgálták. A héber tanulás az ifjúsági szervezetekben folyik, viszont a héber nyelv általános terjesztése és propagálása megfelelő tantervek hiányában nem volt lehetséges. Rendkívül öröndetes tényként állapítja meg a jelentés azt, hogy a legutóbbi konferencia határozataiként a cionista asszonyok világszövetségének erdélyi szervezeti munkálatai is megindultak és ennek eredményeként számos helységben igen tevékeny aktív és lelkes VIZO-csoport működik. A jelentés kiemeli a temesvári VIZO-asszonyok és különösen, kiváló elnöknőjük dr. Róth Dezsőné működését, akinek vezetése mellett Temesvár három városrészében alakultak VIZO-csoportok. Ugyancsak kiemelt a jelentés azt az agilis munkát, amelyet dr.

Ábrahám Józsefné, a petrozsényi VIZO-csoport elnöknője fejtett ki a zsilvölgyi zsidó asszonyok megszervezése körül. A jelentés a NIB támogatását kéri a zsidó asszonyok munkájához, majd a helypolitikai helyzettel foglalkozik és megelégedéssel konstatálja, hogy a Szövetség munkájának eredményeként az erdélyi zsidóság is képviselthez jutott végül a parlamentben. Ismerteti a jelentés azokat a tárgyalásokat, amelyeket a Szövetség vezetői egy székhez felállításuk körül kifejtettek, majd a Jewish Agency kibővítésének kérdésével foglalkozik. Elmondja a jelentés, hogy a Jewish Agencyben Romániát öt tag fogja képviselni, amelyek közül kettő esik a regátra, Erdélyre, Bukovinára és Bessarabiára pedig egy-egy reprezentáns jut.

Az általános vita

A főtítkári jelentéshez elsőnek Feuerstein Kálmán Ds, szól hozz, aki bejelenti, hogy a revizionista világszövetségnek egy erdélyi frakciója alakult meg, amely már mint szervezett csoport vesz részt a NIB ülésen. A továbbiakban kifogásolja a főtítkári jelentésnek a világszervezeti problémákat érintő részét, amelyet hiányosnak tart, majd kéri, hogy tüzzék napirendre a főtítkári állás betöltésének kérdését és javasolja, hogy a jövőben a főtítkári jelentést kinyomatva előzőleg juttassák el a NIB tagjainak. Ugyancsak indítványozza, hogy a konferencián delegátus csak az lehessen, aki megválasztása után programbeszédet tart választói előtt, vagy a konferencia után beszámol a végzett tevékenységről.

Fischer Ernő felszólalása után dr. Steinberger Elemer (Szatmár) javasolja, hogy németországi mintára, a főtítkári állás betöltése helyett egy jól dolgozó ügyvezető-alelnöki posztot kreáljanak. Ez az ügyvezető alelnök arra volna hivatott, hogy nemcsak a Szövetség, hanem az alapok munkáját is irányítsa és fokozottabb tekintetű legyen a helyiesoportok tevékenységének Engel Jeremiás (Gyergyószentmiklós) szellemes felszólalásában mutat rá, hogy dr. Steinberger indítványa nem valósítható meg.

Dr. Fischer József, aki az elnöklést előzőleg Nussbaum Sámuelnek (Nagyvárad) adta át, rövid felszólalásában reflektál az elhangzottakra és kijelenti, hogy a főtítkári állás betöltése a konferencia hatáskörébe tartozik. Steinberger dr. indítványát is célszerűtlennek tartja, mert az alapok függetlenségét biztosítani kell. Kéri, vegye tudomásul a NIB a főtítkári jelentést, majd kijelenti, nincs ellene annak, hogy a főtítkári jelentés a jövőben kinyomatassék.

Dr. Szegő Ernő felszólalása után dr. Fischer Tivadár országgyűlési képviselő emelkedik szóhoz. Szerinte reorganizációs munkát kell a Szövetség életében előtérbe helyezni és az újjászervezés során meg kell oldani az anyagi fel-

tételek megteremtésének kérdését is, hogy a Szövetség központi adminisztrációja zavartalanul működhessen. Az a javaslat, amely feltételekhez akarja kötni a delegátusválasztást, mélyen elkezdi a demokratikus elvekkel és éppen ezért elfogadhatatlan. Magáévá teszi viszont azt az indítványt, hogy a NIB. ülésén a főtítkári jelentést készítsen arról, hogy a konferencia határozataiból melyek valósították meg és melyek nem.

Dr. Markovits (Nagyvárad) a vita befejezését javasolja, majd dr. Steinberger és Fischer Lipót felszólalásai után Marton Ernő dr. annak a véleményének ad kifejezést, hogy a főtítkári jelentés nem bocsátható szavazás alá, mert ez csak konferenciák alkalmával történik meg.

Nussbaum Sámuel elnök Weinberger Nándor főtítkár távozására való tekintettel mégis szavazásra teszi fel a jelentést, amelyet a NIB. szótöbbséggel elfogad.

Feuerstein Kálmán visszavonja a főtítkárral kapcsolatban beterjesztett javaslatát, viszont a NIB. elfogadja azt az indítványát, hogy a főtítkári jelentés előzetesen kinyomatandó és abban feltüntetendők a megvalósított és végre nem hajtott konferenciái határozatok.

Dr. Steinberger ugyancsak visszavonja az ügyvezető-alelnöki állás kreálására vonatkozólag tett indítványát.

Az országépítő alapok jelentése

Ezután dr. Krémer Ármin terjeszti elő a KKL beszámolóját. Azokkal az általános okokkal foglalkozik, amelyek következtében a KKL-munka ez évben nem hozta meg a várt eredményeket. A konferencia óta 1.619.772 lej gyűlt össze a Keren Kajemetre, ez az összeg azonban nem felel meg az előző évek teljesítményeinek. 22.719 perselynyert kiűritést, a perselyátlag azonban hatvan lejről 37 lej 50 banira esett vissza. Elmondja a jelentés, hogy a palesztinai gazdasági krízis három esztendeje alatt a KKL nemcsak hogy megvédte pozícióját, hanem állandó földvásárlásokkal

gyarapította a zsidó nemzet vagyonát. A helyiesoportok és a felnött cionista társadalom támogatását kéri az ifjúság perselyűritő munkásságához.

Ezután dr. Szönyi Géza a Keren Hajjeszód jelentését terjesztette a NIB elé. Az alapok jelentése fölötti vita során Kertész Márton a KKL és a Keren Hajjeszód közötti együttműködés szorosabbá tételének szükségességét hangsúlyozza. Ilyen értelmű határozati javaslatot terjeszt be, majd Feurstein Kálmán felszólalása után

A nagyváradai incidens

Dr. Bárdos Imre Nagyvárad, ismerteti a nagyváradai neológ és ortodox hitközségeknek a Keren Hajjeszód delegátusokkal szemben tanúsított magatartásának körülményeit. Javasolja, hogy a NIB indítványozza, hogy az összes hitközségek irjanak át a nagyváradai két hitközséghez és bélyegezzék zsidótlanulnak ezeket eljárásukat. Tiltakozzanak a két hitközség ellen az összes ifjúsági szervezetek is. Fischer Ernő felszólalása után

Nussbaum Sámuel (nagyvárad) ismerteti, hogyan született meg a nagyváradai ortodox hitközség ominózus határozata.

Engel Jeremiás szerint a KKL-munkában csak ott mutatkozik visszaesés, ahol ifjúsági csoportok nem működnek.

Dr. Markovits (Nagyvárad) rámutat azokra a nehézségekre, amelyekkel az alapoknak munkájukban meg kell küzdeniük. Kifogásolja a főirodák egyes ténykedését, majd javasolja, hogy a Keren Hajjeszódot teljesen izolálják a Szövetségtől és annak élére semleges embert állítsanak.

Landau Adolf (Nagyvárad) kifogásolja a nagyváradai Mizrahi szervezetnek a hitközségek ismert határozatával szemben elfoglalt érélytelen állásfoglalását.

Lukács főmérnök Nagyszében, a KKL és a KH munkájának egyesítése mellett foglal állást, majd általános tétlességgel fogadja a NIB Leitner Zoltán (Nagyvárad) indítványát, hogy dr. Krémer Árminnak távozása alkalmából fejezze ki a Szövetség elismerését azért a munkáért, amelyet Krémer dr., a KKL körül kifejtett.

Wasserstrom Sándor a nagyváradai Mizrachistáknak a hitközségi életben vitt szerepével foglalkozik és rámutat arra, hogy a Mizrachisták tevékenységének köszönhető az, hogy az ortodox hitközség támogatja az országépítő munkát.

Dr. Fenichel József a következő felszólaló, aki dr. Bárdos Imrének és dr. Szönyi Gézának a nagyváradai neológ hitközség eljárásának megbélyegzésével kapcsolatban beterjesztett indítványával szemben a következő határozati javaslat elfogadását javasolja:

Az E. Zs. N. Sz. Nagyintézőbizottsága mély megdöbbenéssel értesül azon szokatlan támadásról, mely a Keren Hajjeszódnak Erdélyben működő delegációját a nagyváradai neológ hitközség elnökének részéről érte. A NIB szükségesnek tartja, hogy a zsidótlan eljárás ellen az egész ország zsidóközvéleménye előtt tiltakozék és a KH delegáció tiszteltetelmét tagjait, kiket a szóbanforgó sérelem ért, minden jó érzésű erdélyi zsidó nagyrabecsüléséről és az E. Zs. N. Sz. tagjainak az ő önfeláldozó munkás-

ságukért érzett ószinte hálájáról biztossítsa.

Dr. Fischer Tivadar, Wasserstrom Sándor és dr. Szőnyi Géza felszólalásai után a NIB elfogadja dr. Fenichel József javaslatát.

Az idej sékelakció

Dr. Fenichel József a sékelakcióról számol be a NIB-nek. Rámutat az az évi sékelakció óriási fontosságára, a KIB-nek és a világszervezetnek ezzel kapcsolatos felhívásait ismerteti, majd a következő határozati javaslat elfogadását indítványozza:

A NIB a teljes egészében a magáévá teszi a Világszervezet és a KIB-nek felhívását az idej sékelakcióra vonatkozóan. Fokozott felelősséget érez az idej sékelakció teljes sikeréért, mely hiánytalan lesz dokumentálni az erdélyi zsidóság óionista hitvallását és a Cionista Világszervezet, különösen az ifjúsági szervezeteket, hogy a rendelkezésre álló idő alatt a legpéldásabban, a legnagyobb ügyességgel, a cionista munkák legpontosabbjának tekintve végezzék el a sékelgyűlést. A NIB legmagasabb cionista parancsnak tekinti, hogy az idej eredmény méltó kifejezése legyen a cionizmus erejének és magasabb eszményének. A NIB utasítja a cionista vezetőköt, hogy személyes propagandával és körültekintéssel támogassák a sékelbiztosokat.

Fixel Vilmos (Szászregén), dr. Halberg Gyula (Beszterce) és dr. Krémer Armin hozzászólásai után a NIB egyhangulag elfogadja a sékelakcióra vonatkozó javaslatot.

Kolozsváron lesz az idej konferencia

Ezután az a kérdés került megvitatásra, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség ezévi országos konferenciája hol tartassék meg. Két javaslat fektűt a NIB. előtt. Az egyik Kolozsvárt, a másik Maramaroszigetet indítványozta a konferencia megtartásának helyéül. A vita során dr. Marton Ernő Maramaroszigetet javasolja a konferencia megtartásának helyéül és hivatkozik arra, hogy Maramaros zsidó életére milyen óriási kihatással volna propagandisztikus és egyéb szempontokból a konferencia Szigeten való megtartása.

Hántott
tűzifát ölszámra és
aprítva rendeljen

Fischer
atelepen

Telefon 1300
Repülőhidon tul.

Fischer Tivadar, dr. Feuerstein Kálmán és dr. Kröpfler Marton Ernővel szemben Kolozsvárt javasolták a konferencia megtartásának helyéül. Valamennyien hangsúlyozták, hogy Maramarosziget zsidó élete igen alkalmas keret volna a konferencia megtartására, azonban annak jubileumi jellege Kolozsváron, az első konferencia szí-

nyén inkább ki fog majd domborodni. A NIB szótöbbséggel úgy döntött, hogy az ezévi országos konferenciát Kolozsváron, a cionista világszövetség lezajlása után fogja megrendezni.

A gyűlés további határozatáról holnap számunkban fogunk beszámolni.

Közönséges kockacukorral gyógyítható a legmakacsabb gyomor- és bélfekély

A bécsi klinikán csodálatos eredményeket értek el az új gyógymóddal

Bécs, április 2. A bécsi sajtó szinte lehetetlenül hangzó orvosi felfedezéséről számol be, amely óriási feltűnést keltett az egész világon. Arról van szó, hogy Recht Georg bécsi orvosprofesszor felfedezte a gyomor- és bélfekély biztosan ható gyógymódját. Ez a gyógymód nem valami komplikált összetételű kémiai vegyszer vagy injekció, hanem közönséges kockacukor, amelyből 50 gram 200 köbcentiméter vízben feloldva a legmakacsabb gyomor- és bélfekélyt teljesen meggyógyítja.

A bécsi orvosi klinika sebészeti osztályán már napok óta folynak a kísérletek az új gyógymóddal, mely frappáns eredménnyel jár. Megállapítást nyert, hogy a leghanyagoltabb bél- és gyomorfekély szimptomák a gyógykezelést követő néhány napon belül teljesen eltűnnek. Már a kura harmadik napján megszűnik a fájdalom s a beteg ismét a régi életmódjához térhet vissza, sőt a beteg valóságos farkasétvágyal fogyasztja el a legnehezebb ételeket is, anélkül, hogy a görcsök

és fájdalmak visszatérnének. Néhány pohár cukrosvíz élvezete teljesen helyettesíti a legdrágább orvosságokat és a komplikált műtétet.

Az orvosok félórával az étkezés előtt adagolják a cukrosvizet s a legsúlyosabb beteg már a harmadik napon teljesen fájdalommentes. Az évekig tartó fájdalom is eltűnik a gyógykezelés folyamán, mint-ha egyszerűen kitérőlt volna a szervezetből. A negyedik napon a gyógykezelés folytatódik mindaddig, amíg a Röntgen-vizsgálat alapján megállapítható, hogy a fekély eltűnt.

A bécsi orvosprofesszor felfedezése érthető feltűnést keltett mindenütt, mert az orvostudomány ismét egy új felfedezéssel szaporodott, amely nagy mértékben járul majd hozzá a gyomorfekélyes betegek szenvedéseinek megszüntetéséhez. Orvosi körökben egyelőre pesszimistákusan ítélik meg a szenzációs felfedezést és a betegek jól teszik, ha bevárják az orvosok állásfoglalását.

Árcsökkenést várnak az európai autópiacon Ford és a General Motortól összecsapásától

Olcsóbb lesz az autógumi is

(Cluj-Kolozsvár, április 2. Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy Ford amerikai autógyáros Edison társaságában Európába jön és ennek során meg fogja látogatni Romániát is. A világ autógyártásának egykori koronázatlan királya azért jön Európába, hogy megszerveze az itteni piacokat. Erre a lépésre Fordot a hatalmas és egyre fojtogatóbb konkurencia kényszeríti, amelyet a General Motors indított meg ellene. A hars Amerikában indult meg a két gigantikus vállalat között és ott Ford maradt alul, annak ellenére, hogy óriási összeget áldozott vezetőpozíciójának megő-

zése érdekében. A General Motors azonban nem elégedett meg amerikai győzelmével, hanem Fordot az európai piacon is le akarja győzni. Ennek tulajdonítható, hogy Európában az autómobil ára állandóan csökkenő tendenciát mutat és

a két szembenálló fél harca Európában is döntő összecsapáshoz jutott el.

Ford energikus ellenakciót akar kezdeni a General Motors konkurenciájával szemben. Európai útján össze fogja hívni összes fiókjainak és montázsüzemeinek vezetőit, hogy a szükséges

Az egész város
HELLMANN-kenyeret kér.
Az összes kereskedők
HELLMANN-kenyeret ajánlanak,
de vigyázat!
mert csak az a valódi
Hellmann-kenyér,
amelyiken rajta van az ilyen
buzakalász koszorús
jelvény.

HELLMANN

HELLMANN

és a kocsik megbeszélje. Az erika ma már tul van zsuolva... hogy az 1929... a ható tultermelésből az amerikai autómobilpar körülbelül másfélmillió kocsit külföldön lesz kénytelen elhelyezni.

Ford egymaga 1 millióval több kocsit akar ezidén kihozni, mint tavaly. Az új gyár, amelyet Angliában rendezett be, 200 ezer autót számít ebben az évben termelni. Amerikában nincs megfelelő piac ennek a többletnek az elhelyezésre, hiszen egyes amerikai államokban ma már alig három emberre is jut egy autó. Az egyedüli kivétel ut tehát, hogy az Amerikában gyártott autót az országokban kell eladni, ahol ezen típusok iránt különös előszeretettel nyilvánul meg, míg a kontinens részére gyártott kocsikat, köztük az angliai Fordgyár és a General Motors európai gyártmányait kizárólag Európában kell értékesíteni. A németországi Opel-művek, amelyet tudvalevőleg a General Motors megvett, eddig a németországi autógyártásnak mintegy 45 százalékát termelte, vagyis évente körülbelül 40.000 kis kocsit, ebben az évben pedig a termelési program 100 ezer kocsit irányoz elő. Ennek megfelelően a rüsselsheimi gyár is emelni fogja produkcióját. A berlini Berlin-Karlsruher Industrie A. G.-től berbevevett üzemekben a General Motors hathengeres Chevrolet kocsikat fog gyártani.

A termelés fokozása mellett a General Motors érdekkörébe tartozó európai gyárak azt is tervezték, hogy kiszélesítik az autókészítők részére adott hitelkereteket.

hatalmas garázsokat létesítenek és más könnyítéseket fognak életbeléptetni gyártmányaik forszírozása érdekében.

Szakkörökben általános a vélemény, hogy Ford későn fogott hozzá európai terveinek megvalósításához. A Bosphorus mellett, Lengyelországban, Magyarországon és másutt terveztett új gyárak építése időbe kerül és így az európai piacot egyelőre csak a már létező kontinentális montázs-üzemekből és az angol gyárakból láthatja el. Minden körülmények között

Fordnak meg kell kísérelnie, hogy megakadályozza a General Motors túlságos előretörését, még mielőtt a maga európai terveit valóra váltaná.

Nagyon valószínű, hogy rövidesen éles árharc fog kitörni a két csoport között. Ez a konkurencia súlyosan fogja érinteni Európa független autómobilpiacát, amely kis kocsikban eddig is erősen érezte az olcsó amerikai exportkocsik éles konkurenciáját. Egyes gyárak természetesen a jobbmárkájúak, igyekeznek valamelyik fél mellé állani és például a párisi Citroen-gyár, amely jelenleg 500 kocsit gyárt naponta és ezt a mennyiséget rövidesen ezerre akarja emelni a General Motors-szal folytat tárgyalásokat.

Az autópiacon várható áreséssel kapcsolatban meg kell említenünk, hogy az autógumi ára is alighanem lejjebb fog szállani.

Az angol Michelin-gyár a napokban lényegesen olcsóbb árakat léptetett életbe

és kereskedelmi körökben ennek következtében azt várják, hogy a többi márkában is árcsökkenésre fog sor kerülni.

Szerda,

Építkezés kárhoz

la. gura eredeti Kapható Kornis

Bécs kocsik H

MÉRLEPA

Intel

wird für sucht. A bevozugt sind an d Sibiu zu r

Pénz üveg zomá szűkség

Au tüve Főzlet: nand 67 Fiókzlet: sz

Ra Jár akkor n Ope Az oper műveit k számu

Gounod: Wagner: Bizet: C Verdi: A Puccini: Erkel: B Mozart: Poldini: Leoncava: Thomas: Erkel: H Puccini:

Kapható

Fabrica de Lanțuri S. A. Lánccgyár
Részvénytársaság Timișoara-Temesvár.

Építkezéshez és mindennemű betonmunkához használja az általánosan kiválóan elismert minőségű
La. gurahonci portland cementet eredeti ólomzárólt zsákokban.
 Kapható minden jó épületanyagkereskedésben. Vezérkérvisező:
Kornis Zsigmond Arad. Tel. 9-18.

cipők tartóssága felülmúlhatatlan!

Győződjön meg róla.

Bécsi modell
kosztümök
 megérkeztek
HELIOS
 Főtér 7. szám.

MÉRNÖK i. könyv, műszer, körző, papír
LEPAGE -nál **K-VÁR.**
 Kérjen jegyzékeket.

Intelligenter Hauslehrer
 zum gründlichen Unterricht von
 המש רש"י ונמרא
 wird für 3-4 Kinder gesucht. Alleinstehernder älterer Herr bevorzugt. Offerte mit Gehaltsansprüche sind an die Buchdruckerel „FELD“ Sibiu zu richten.

Pénz megtakarítás
 legbiztosabb módja, ha
üveg, porcellán és zománczott edény
 szükségletét első kézből olcsón beszerzi

Ausländer
 üveg és edényáruházában.
 Főüzlet: Cluj, Calea Regele Ferdinand 67. (Marianummal szemben).
 Filóküzlet: Piața Mihai Viteazul 37. szám. (Rosenzweig-ház.)

Rádiózik? Jár operába?
 akkor nem nélkülözheti a legújabb
Operaismertetőt.
 Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagy számu kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	„ 34.—
Bizet: Carmen	„ 34.—
Verdi: Aida	„ 34.—
Puccini: Turandot	„ 34.—
Erkel: Bánk bán	„ 34.—
Mozart: Figaro lakodalma	„ 68.—
Poldini: Farsangi lakodalom	„ 34.—
Leoncavallo: Bajazzók	„ 34.—
Thomas: Mignon	„ 34.—
Erkel: Hunyadi László	„ 34.—
Puccini: Tosca	„ 34.—

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Egymilliárd lejes gyorshitelt kap a mezőgazdaság

(Bucuresti-Bukarest, április 2. Az Uj Kelet tud.) A Lupta értesülése szerint a kormány elhatározta, hogy a mezőgazdaság részére egymilliárd hitelt nyit. Ezt az összeget a CFR beruházásaira szánt alaphól veszik, ami annál könny-

nyebben lehetséges, mert a vasuti beruházások csak fokozatosan valósíthatók meg, a mezőgazdaság szükségletei pedig rendkívül sürgősek. A milliárdok a tavaszi mezőgazdasági munkálatokra fogják felhasználni és

ezt az összeget a CFR részére a felállítandó mezőgazdasági hitelintézet fogja visszafizetni. Az ügy végleges rendezéséhez megvárják Charles Rist visszaérkezését Párisból.

Példás büntetést kapnak a bricenii leányvetköztetés bünösei

Vaida belügyminiszter a Kamara első ülésén fogja ismertetni a megzavart zsidó bálon történeteket

(Bucuresti-Bukarest, április 2. Az Uj Kelet tud.) Országszerte kínos feltűnést és általános felháborodást keltett néhány nappal ezelőtt a besszarábiai Bricenii községben történt hírhedt leányvetköztetés ügye. Mint emlékeztetés, a tulajdonképpeni zsidó lakosságú község ifjusága műsoros estélyt rendezett, amelyen néhány tultengő hatalmi mániában szenvedő köztisztviselő kommunista gyülekezetnek deklarált és ezen a címen arepirító eljárásra vetemedett. Az egyik

hatalmági közeg a társaságban lévő magánorvossal meztelenre vetköztette az egész bái közönség előtt a mulatságon megjelent zsidó leányokat és az orvos, akinek valószínűleg nagyon tetszett ez a kiruccanás, minden skrupulus nélkül azt állapította meg, hogy az általa megvizsgált leányok nem leányok már. A felháborodott szülők a hatalmukkal viszályt vívtek a vidéki potentátok ellen megtett feljelentéssel egyidejűleg hatalmági or-

vossal bizonyították, hogy a vetköztetésben résztvevő orvos megállapítása nem igaz.

Az ügyben bevezetett vizsgálat most fejeződött be és az Adeverul értesülése szerint Vaida Sándor belügyminiszter a kamara husvét utáni első ülésén részletesen be fogja jelenteni a Briceniben történeteket, egyben pedig közölni fogja, hogy az atrocitás részeseit a kormány példás büntetéssel akarja sújtani.

A regátban komoly összeütközések voltak az ortodox husvét megünneplése körül

Bessarábiában május ötödikén fogják a husvétot megtartani

(Bucuresti-Bukarest, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A régi és az új naptár szerinti husvét megünneplése, mint előrelátható volt, a görögkeleti szinodus határozatlansága folytán összetűzésekre vezetett az ország különböző részeiben. A szinodusi határozat értelmében a hatóságok sehol sem avatkoztak bele a husvét megünneplésébe, de ezt a passzivitást a falusiak félremagyarázták és így a két tábor között igen sok helyen kiobbantak az ellentétek. A belügyminisztériumhoz érkezett jelentések szerint

görögkeleti lelkész meg akarta tartani vasárnap a husvétit istentiszteletet. Hívei előbb kéréssel akarták az ünnep elhalasztására rábírní, amikor pedig a pap nem volt hajlandó ebbe beleegyezni, a nép behatolt a sekrestyébe és erőszakkal távolította el a lelkészt.

Bukarestben is komoly konfliktusok voltak a husvét megünneplése körül.

A gyárak munkásai két táborra szakadtak és a vállalatok vezetőitől egyrészt az új, egyrészt a régi naptár szerinti ünneplést követelték. Több vállalat a rendőrség közbelépését kérte, mert a munkások nem tudtak megegyezni maguk között az ünnep dátumában s így a hatóságokkal kellett eldöntetnie, hogy melyik gyár mikor ünnepli a husvétot. Aszerint, hogy a munkások többsége melyik dátum mellett foglalt állást. Hivatalos közlés szerint a felsoroltakon kívül más incidens sehol sem történt és a husvétot mindenütt nyugodtan ülték

meg. Bessarábiában a husvétot általában május 5-én fogják megünnepelni. Kisenevben katonai lelkészek hivatalos istentiszteletet tartottak a katedrálisban a hatóságok képviselőinek s nagyszámu közönség jelenlétében.

Csődöt kért maga ellen a máramaros-szigeti Árukereskedelmi Rt. A szigeti piac egyik jelentékeny cége, az Árukereskedelmi Rt., amelynek Székely Tamás a cégtulajdonosa, csődöt kért maga ellen. A törvényszékhez benyújtott esődikérvény, illetve az ahhoz csatolt mérleg szerint a cég aktívái 600.000 lejt, passzívái pedig 1.100.000 lejt tesznek ki. A törvényszék a csődöt elrendelte, tömeg gondnokul dr. Báthory Lajost, helyettesül dr. Lingvay Lajost nevezte ki. A követelések bejelentésének május 11., verifikálásának május 25. a terminusa, a csőd választmány pedig május 27-én fog megalakulni.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Ma, szerdán és holnap, csütörtökön
Déván
 a Városi Mozdóban vendégszerepel

Lydia Potoczskája
 jiddis művészszínháza.

Szerdán:
Mirele Efrosz
 Zsidó dráma 3 felvonásban. Kezdeté fél 9 órakor.

másutt pedig más formában robbant ki a tömegindulat. Galac mellett Cudalbu községben Tanasache Hotnog parasztgazda összevezesett unokatestvérével, Tanasache Gherghe kereskedővel azon, hogy mikor ünnepeljék a husvétot. A felvilágosultabb kereskedő ugyanis az új naptár szerinti ünneplést propagálta a faluban. Emiatt heves vita majd verekezés támadt a két unokatestvér között, amelynek hevében a gazda súlyosan megsebesítette a kereskedőt. Tanasache Gherghe erre maga is kést rántott elő és unokatestvérének felvágta a hasát.

Mindkét sebesültet életveszélyes állapotban a galaci kórházba szállították.

Neamtz megyében a husvét megünneplése csak néhány községben volt zavartalan. Több faluban, így Războianiban és Răteieniben a nép megakadályozta az ünnep megtartását. Cernesti községben a pap üres templomra talált vasárnap reggel, Brosteniben pedig a falu lakossága olyan súlyosan fenyegette meg a lelkészt, hogy az jobbnak látta ha ünnepekre elutazik a faluból. Husi közelében, Besarabeanca községben a

EGYESÜLETI ÉLET

A temesvári zsidó ifjuság purimbálja. Az elmúlt szombaton este rendezte meg a temesvári zionista ifjuság a Vigadó nagytermében jól sikerült purimi jelmezbálgját. A bál iránt városszerte óriási érdeklődés nyilvánult meg és a megjelentek sorában ottlátunk Temesvár városának összes zsidó előkelőségét. A bál este tíz órakor nagyszabásu jelmezfelvonással vette kezdetét. Az általános érdeklődés mellett lefolyó jelmezversenyen az első díjat Ungár Bözsi, a másodikat Kende Lili, a harmadik díjat a tizenháromtagú városszerte közismert, úgynevezett Barmicve-Gesellschaft nyerte meg. Egészen újszerű volt a bálon még a «tám» és az «untám» verseny is. A tám-verseny keretében a bál szépségkirálynővé választották Sándor Bözskét, Leob Magdát és a karánsebesi Pálffy Mancit. Az untám verseny nyertese erős küzdelem után Reiter Ernő lett. Külön eseménye volt még a bálnak, az estély folyamán megjelenő «Purimi Sofár» című éleclap, amelynek összeállításában serényen résztvettek: Fried Miksa, Reiter Ernő, Kaufheil Ernő és Kun Csibele. A bál, amely a késő reggeli órákig tartott, gyökeresen, mint anyagilag, várakozáson felül sikerült.

A szatmári zsidó kispárosok és kis-kereskedők segélyező egyesülete március 23-án, szombat este a ref. leányiskola tornacsarnokában nagyszerű műsoros purimi estélyt rendezett. A hatalmas nagy terem ez alkalommal zsúfolásig töltötte meg a közönség. A műsort Fischer Marcel konferálta igen szellemesen. Első szám volt a «Féltékenység» című egyfelvonásos jiddis vígjáték. Ebben a darab rendezőjén, M. A. S. Schermann beszarábiai zsidó színészen kívül, sikeres szerepet Teitelbaum Leonka és Vald N. Ezután következett Barna Henrik humoros előadása, aki aktuális kuplékat adott elő igen tehetségesen. Ezt követte Grosz Böske jiddis énekszámja. »Jankele geht in der Schul, kadsenu« és a »Dostaest«-t énekelte el hatásosan. Különsen a »Kadsenu« imamelódiával aratott frenetikus sikert. Szünet után következett »Braun ki lesz csapva« című egyfelvonásos vígjáték, amelyben Klein Sándor, Grosz Ibolyka, Grosz Bertalan és Herskovits Lajos nyújtottak kitűnő alakítást. Külön dicséret illeti Grosz Ibolykát, aki egyben az egész műsor zongorakisretét látta el stílusosan. A műsort éjfél után egy órakor valódi purimi hangulatban, hajnalig tartó tánc követte. Az estély bevételéből az egyesület tagjainak soron kívüli segélyezésére és az egyesület székházának alapja javára lesz fordítva.

Veszünk
kőris, juhar, szil
és diófadeszkat
Ajánlatokat

Székely & Réti

Erdélyrézi Butorgyár Rt.-
hoz Targu-Mures körünk.

Hirdessen az Uj Keletben

Egy nagyváradi uriaszony tragikus halála

Üzletének kirakatára esett és halálosan megsebesült

(Oradea-Nagyvár, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi zsidóság általános részvéte mellett temették el tegnap délután a zsidó temetőben Asztalos Ernő nagyváradi textilkereskedő feleségét, aki megrendítő körülmények között költözött el az élek sorából.

A súlyos gondokkal küzdő kereskedő tében Asztalos Ernő üzletének alapjai is megrendültek, úgy, hogy fizetési nehézségei következtében több külföldi gyáros csődrel fenyegette meg. Az ily körülmények között súlyos helyzetbe került kereskedő egyezkedni próbált hi telezőivel és már-már ugylátszott, hogy ez a megegyezés létre jön, amikor a cég egyik chemnizi hitelezője megkérte ellene a csődöt.

A súlyos gondokkal küzdő kereskedő szívbeteg felesége az utóbbi időben lehetőleg kerülte az üzletet, ahol igen

szomorú és kellemetlen dolgokat kellett hallania. Három nappal ezelőtt végrehajtó jelent meg Asztalos Ernő üzlete előtt Asztalos Ernőné ezáltal véletlenül éppen az üzlethelyiség kirakata előtt állott, amikor a végrehajtó hozzálépett és üdvözlése után bejelentette, hogy kénytelen az üzlet lezárását elrendelni. A szívbeteg asszony, akit váratlanul lepett meg az eset, szivgörcsöt kapott erre a bejelentésre és ájultan nekiesett a kirakat üvegének, amely bezúzódt. A szerencsétlen asszony olyan erővel esett az üvegszilánokra, hogy azok befuródtak a hátába és halálosan megsebesítették tüdejét. Azonnal beszállították a városi kórházba, ahol azonban már nem tudtak segíteni rajta és három napi kintlódás után tegnap kiszendvedt.

A szerencsétlenül járt urinő halála iránt Nagyváradon osztatlan részvét nyilvánul meg városszerte.

Szobrot emelnek Vámbéry Árminnak szülővárosában, Dunaszerdahelyen

Pozsony, április 2. Három év múlva lesz Vámbéry Ármín, a világhírű utazó és orientalista születésének századik évfordulója. Ebből az alkalomból Dunaszerdahelyen nagyarányú társadalmi mozgalom indult meg, amely azonban messze túllépi a lokális kereteket, sőt a többi utódállamokra is ki fog terjedni. Az akció arra irányul, hogy Dunaszerdahely nagy szülőföldjének, Vámbéry Árminnak, a világhírű orientalistának és nyelv tudósának végül méltó emlékmű emeltesse a szülővárosában. Az akciót a Dunaszerdahelyi Társaság indítja meg, amelynek már 1897-ben örökös díszelnöke lett Vámbéry Ármín. Vámbéry Ármín 1832-ben született Dunaszerdahelyen. Vámbéry Ármín egyike volt a magyar kultúra azon kevés számú és annál nagyobb megbecsülést érdemlő egyéniségeinek, akik az ország határaitól túl nemcsak európai, hanem világra szóló hírnevet tudtak szerezni. Vámbéry Ármín szenvedésekben és sikerekben gazdag élete egyben ragyogó példa kell hogy legyen minden szociális gondolkodású ember előtt, mert a koldusszegény dunaszerdahelyi fiú, aki amellet még béna is volt és hibás beszédű, nemcsak a legnagyobb és legszelebb praktikus tudással rendelkező európai nyelvészek sorába küzdötte fel magát, hanem oly

társadalmi pozíciót is tudott magának szerezni, hogy királyok bizalmas barátja lett.

Tiszán tudományos szempontból is oly érdemei vannak Vámbéry Árminnak, amelyekhez a filológia terén legfeljebb a Grimm testvérek, az újabbak közül pedig Pitzmaurice munkája hasonlítható, mert Vámbéry nem tartozott azok közé, akiknek a filológia valami halott dolgot jelentett, hanem azok közé, akik a mujt életébe tudtak belelátni ezen a prizmán keresztül és ha török-tartár elmélet a Hunfalvy-féle finn-ugor elmélettel szemben megdől is, az összehasonlító magyar nyelv-tudomány első szigorúan tudományos iniciatívája mégis az ő érdeme. praktikus szókutatói pedig végtelenül gazdagabbá tették a magyar nyelvvel vonatkozó tudást.

Ha hozzávesszük ehhez, hogy Vámbéry mint felfedező is kiváló érdemeket szerzett Turkesztánban és Bokharában, hogy az ő kutatásai szökeknnek most nagyszerű virágba, a szenté, magyarországi származású Stein Auról keletturkesztáni s indoknái kutatásai kapcsán, amelyek megteremtették a régóta hiányzó kapcsolatot az antik görög és a régi leleti kultúra között, akkor lehet csak néltő fogalomunk Vámbéry Ármín zse-mialításáról és munkás életéről.

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjusági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset. Cserkész és rejtvényrovat.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
egy fél évre 130 lej.

Előjegyzések csak az Uj Kelet könyvosztálya útján eszközölhetők. Kérjen mutatványszámot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.

Uj könyvek (Szépirodalom)

Arlen: Ifju szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hanel tanár ur	108
Anet Claude: A tulsó parton	153
Cherbuliez: Holdenis Meta	102
Delmont: Város a tenger alatt	190
Dekobra: Geruló Vénusz	136
Erdős René: Pandya György ifjusága	204
Roland Dorgeles: A szent Louis Hemon: Az ökölvívó	136
Locke: Uri csavargó	170
Mathersy Helén (Jön a rozson át" szerzője): Győzelmes Vénusz	25
Courths Mahler: Szind Dóra	68
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	25
Romain Rolland: Mahatma Gandhi	102
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	119
Sardou Victoria: Teodora	102
Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	156
Wassermann: A lángész	255

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugenia császár nő vallomásai	160
Benoit: Szerelmes elleneségek	160

Szép Ernő: Jó nő. (Legújabb költemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij özvegyének emlékiratai

A legérdekesebb regénnyel tekednek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja életét, iró műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelheti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A dilettáns gonosztevő	153
Wallace: A halál angyala	163

Gárdonyi Géza műveinek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falusi verébek	136
Pöhlölyök	136
Bor	102
Fehér Anna	102

Palle: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkész utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangelium	289
Akeresztény egyház	272
Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a sziporkázóan ötleletes könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.	
Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei sétaték kapcsán az ember és társadalom örök problémáját világítja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.	

Molnár Antal legújabb zenekönyvei:
Zenekultúra — — — — — ára 187 lei
Jazz-band — — — — — 119

Schilder: Spanyol nyelvtan	ára 272 lei
Lingua: Spanyol-magyar szótár	122
Compiett spanyol szótár	272

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Botrányba fulladt a nagyváradai Tomche Jesiva konferencia

Teitelbaum Joel szélsőséges magatartásával felrobbantotta a konferenciát

(Oradea-Nagyvárad, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától). Több ízben közöltünk tudósítást arról a mozgalomról, amely Tomché Jesiva néven Nagyváradról indult ki és amely azt a dicséretes célt tűzte ki maga elé, hogy megjavítsa a jesidák és taludiskolák mai elhanyagolt állapotát és megszüntesse azt a szegyenletes rendszert, amely a taknodikus tanulmányokat folytató szegénysorsu fiatalembereket koldulásra és kesztnapok evésére kényszeríti. Az előkészítő munkalátok ebben az irányban annyira előrehaladtak, hogy a nagyváradai ortodox hitközség április 6-án elsőjére és másodikára országos konferenciát hívott egybe a Tomché Jesiva intézményes megszervezése céljából.

A nemes szándékokkal összehívott konferencia össze is ült, azonban néhány szélsőséges chaszid irányzatu rabbi magatartása miatt, botrányos jelenetek után dolgvégezetlenül szétcszlott. Lesz még akamunk ez a sajnálatos jelenséget kritikailag méltatni, de már most megállapítjuk, hogy ez a nagyváradai botrány zsidó közéletünk regtelenül aggasztó tünete és magában borbja a feltartóztatathatlan bonulás csiráit. Erdély ortodox zsidóságának rá kell eszmélnie végre, hogy ha nem akar a lejtő útjára kerülni, úgy hozzá kell látnia az egészséges és egészen új alapokon való szervezkedéshez. A szatmári rabbi-per és a botrányos nagyváradai konferencia intő példának kell, hogy szolgáljon minden józan gondolkodó vallásos zsidó embernek, hogy a mai állapotok további fentartása vég-ső veszedelemmel fenyegeti az erdélyi ortodoxiát.

A konferencia megnyitása

A nagyváradai konferenciáról a következő tudósításunk számol be: Hétfőn délelőtt féltizenegy órakor nyílt meg az országos konferencia a Sasz Chevra imaházban, amelyet zsu-folóság megtöltöttek az egész országból ideérkezett papi és világi delegátusok. Az ülést Freund Herman korelnök nyitotta meg, aki üdvözölte a delegátusokat. Bejelenté, hogy a nagyváradai hitközség évi százötvenezer lej szub-venციót szavazott meg a jesivákat támogató egyesület fentartására.

Friedmann Pülöp a nagyváradai hitközség nevében üdvözli a konferenciát és emlekedett szavakkal méltatja a Tomche Jesiva mozgalom korszakos jelentőségét.

Fuchs Benjámin főrabbi zajos tel- szással kísért beszédeben szintén a Tom- che Jesiva nagy fontosságáról beszélt és annak a reményének adott kifejezést, hogy a szent cél érdekében minden hit- község a rossz gazdasági helyzet ellen- rére is meg fogja hozni a maga áldozat- tátt.

A konferencia vezetősége

Hirsch Henrik főjegyző felolvassa a

Szeszgyárosok, szeszfüzők

nem nélkülözhetik

A szeszgyártás kézikönyvét

A legreálisabb, legerőteljesebb módon megírt szakmunkát. — Szerkesztették: Dr. Hirsch Tóth Jenő és Osztrovsky Antal műegyetemi magántanárok. — Ára füzve 1100, kötve 1300 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

csatlakozott hitközségek névsorát, a mely szerint harminchét hitközség küldött a konferenciára papi és világi delegátusokat. Ezután megválasztották a kongresszus tisztikarát. Papi-elnökök lettek: Teitelbaum Joel Nagykároly, hager Mendel Felsővisó, Rosner Jehuda Székelyhid. Világi elnökök: Freund Herman, Mittelman Jakab Nagyvárad, Joszovits Lipót Máramarossziget és Neumann Mór Kolozsvár, Fuchs Salamon, mint előadó hatalmas beszédben ismerteti a Tomché Jesiva mozgalom keletkezését és jelenlegi állá- sát. Eddig összesen 330 ezer lejt aján- lottak fel évi hozzájárulásként egyes hitközségek, de természetesen ez még- csak a kezdet kezdete.

Meisner Márkus leeks felszólalása után, aki kifejti, hogy a Tomché Jesiva nak legaiább évi 4 es félmillió lejre van

Kitör a botrány

Ezután következett az a felszólalás, amely a konferencia botrányos felszólá- sához vezetett. Ugyanis Teitelbaum Joel nagykárolyi főrabbi kijelentette, hogy a konferencia nem mondhatja még ki a Tomche Jesiva megalakulását, mert a rabbiknak kifogásaik vannak az alapszabálytervezet ellen. Követeli, hogy egy rabbitanács küldessék ki és a konferencia csak a rabbitanács által el- fogadott javaslatokat tárgyalhassa.

Teitelbaum felszólalása általános meg- döbbenést váltott a halgatóságra és az elnök csak nagynehezen tudja a rendet helyreállítani.

Mittelbaum Jakab szólal fel elsőnek, aki meg akarja nyugtatni Teitelbaum Joelt, mondván, hogy szövetség világi tagjai csak a pénzt akarják adni, a je- sivák vezetése természetesen továbbra

szükséges, hogy célját megvalósíthassa.

A temesvári deklaráció

Rothbart Jakab a temesvári ortodox hitközség nevében bejelenti, hogy hit- községe hajlandó támogatni a Tomche Jesiva mozgalmat, de csak a következő feltételek mellett:

1. ha az iskolai jesiva mintájára min- den jesivában produktív munkára is fogják nevelni az ifjakat,

2. ha a Tomche Jesiva egyesület nem lesz az anticionista propaganda meleg- ágya.

Az elnök Mittelman Jakab közli Rothbarttal, hogy javaslatait a plénum csak azután tárgyalhatja, h előzetesen permnens bizottság elé kerül. Az elnök javasolja ezután, hogy a konferencia jelentse ki megalakítottnak a Tomche Jesiva egyesületet.

is a papok kezében marad. A benyújtott alapszabály csupán tervezet, amely a magyarországi mintára készült el, de a konferencia hajlandó minden a rabbik által kívánt módosítást azon végrehaj- tani. Mittelman békítő szavai azonban nem hozták meg a kívánt eredményt, mert a chaszid irányzatu rabbik állandó közbeszólásokkal zavarták a tárgyalás menetét.

Gábel Sándor marosvásárhelyi hitköz- ségi elnök szintén különösnök tartja Teitelbaum bizalmatlanságát, mert a kongresszus elé terjesztett javaslatokat már előzőleg aprobálta egy rabbikból és világiakból összeállított bizottság. Tiltá kozik az ellen, hogy újabb bizottságot küldjenek ki, mert ehhez a messze ide- genből jövő delegátusoknak nincsen idejük. Nem szabad dolgvégezetlenül

elengedni a delegátusokat. Kéri a papo- kat, legyenek bizalommal, mert a vilá- giak nem akarnak mást, mint vallásos- ságot és tóratanulást.

A délelőtti ülés ezzel véget is ért, a mel yután a rabbi-bizottság tanácskoznai kezdett a felmerült probléma ügyében. A bizottság határozta egyenesen meg- döbentő volt.

Teitelbaum Joel kijelentette a rab- bik nevében, hogy bizalmatlanság- gal viseltetik úgy a nagyváradai hit- község, mint a nagyváradai főrabbi- val szemben és ezért a Tomche Je- sive központja semmi körülmények között nem lehet Nagyvárad. Bizal- matlansággal viseltetik az egész alakulással szemben, mert annak kezdeményezője, a nagyváradai hit- község tudvalevőleg cionista ér- zelmű.

Amikor Fuchs Benjámin nagyváradai főrabbi értesült erről a fejleményről, a konferencia permanens bizottságába ment és a legnagyobb felindultság hangján felszólította nagyváradai hivat, hogy ezek után ne vegyenek részt a további munkában, mert a nagymultu nagyváradai hitközség nem haladhat el szó nélkül a méltatlan és kvalifikálhatatlan sértés mellett.

A permanens bizottság tagjai között leirhatatlan izgalom támadt és hangos szavakban adtak kifejezést felháborodá- suknak.

Freund Herman nyomban a még ül- sező rabbikhoz sietett és a nagyváradai hitközség nevében bejelentette, hogy a hitközség mélyen sértve érzi magát, hogy nagy áldozatokkal és lelkesedés- sel megindított mozgalmat ilyen bizal- matlansággal kísérik egyes rabbik és ezért a nagyváradai hitközség teljesen visszavonul az akciótól és nem kívánja, hogy a Tomché Jesiva központja Nagy- váradon legyen.

A konferencia délutáni plenáris ülésén Mittelman Jakab megismételte Freund Hermann kijelentéseit és bejelentte, hogy

a papi és világi delegátusok között keletkezett konfliktus miatt nem volna értelme a konferencia továb- bi folytatásának, ezért kérte a de- legátusokat hogy tekintsék a kon- ferenciát feloszlottnak.

Nagyvárad zsidósága mély megdöbbe- néssel értesült a konferencián történtek- ről és bizonyára egész Erdélyben élénk reakciót fog kiváltani ez a különös lefo- lyásu tanácskozás. A nagyváradj orto- dox hitközség vezetőségének mély felhá- borodása teljesen érthető, ha meggondol- juk, hogy nemes szándékuk és nagy ál- dozatokkal beindított mozgalma a szél- sőséges papi körök kcsinyes és érthetel- len magatartása miatt ilyen siralmas h- őjtörést szenvedett.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok: máj- és lép- duzzadás, hát- és derékfájás ellen a ter- mészetadta „Ferenc József“ keserűvíz, naponként többször bevéve, hathatós segítségét nyújt. Tudományos megfigye- lések beigazolták, hogy a Ferenc József víz aliansi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fű- szerüzletekben.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejtért kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

ACÉLLEMEZ ÜZLETI REDŐNYÖKET

Esslingeni ablak faredőnyöket gyártunk és a legolcsóbban szállítunk. — Aránylattanul díjtalanul szolgálunk. —

HALÁSZ TESTVÉREK

ORADEA-NAGYVÁRAD

Strada Șagalmioara 18.

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv“ két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket fel őhajtják újítani. Ezek az előismeretek az automobil szerkezetének és működésének meg- értéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével e könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésé- vel foglalkozik, az értetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kiviteletű ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdő- sefforttól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulság- gal olvashatja.

520 ábra 610 oldal Ára füzve 510

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél Cluj.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresi szerkesztőség: Kasztner Rezső,
Str. Carol 81.
az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Kolozsvári hirdetőink figyelmebe

Lapunk részére a kolozsvári piacon hirdetési kötések létesítésével a mai naptól kezdve kizárólagos joggal a

RUDOLF MOSSE RÉSZV. TÁRS.

Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ucca) 37. Telefon: 4-13 és

LLOYD EXPRESS

Str. Gelu 20. sz. — Telefon: 14-55. helybeli hirdetési irodákat biztuk meg. Kiadóhivatalunk közvetlenül, elhízképezt, a mai naptól kezdve, csak apróhirdetéseket és 3 megjelenésnél nem többre szóló alkalmi hirdetéseket vesz fel. Kérjük tehát hirdetőinket, sziveskedjenek minden újkötés ügyében teljes bizalommal a két megbízott hirdetési iroda valamelyikéhez fordulni. (A Lloyd Express útján feladhatók hirdetések a dr. Sámuel Jenő divatruházában. Catea Regele Ferdinand (v. Westelényi-a) 3. és Gárdi fényképész műtermében. Főtr 3 szám is.)

Egy bécsi mérnök műszert talált fel, mellyel a vakokat látókká tudja tenni. Bécsből jelentik: A mérnök-egyesület felolvasó ülésén Josef Gärtner mérnök szenzációs felidőzést tett jelentést. A mérnök ismertette feltalált műszerét, mellynek segítségével a vakokat látókká tudja tenni. A készülék a fényingereket elektromos hullámokká változtatja, majd ismét visszaalakítja fényrezgésekké s ezek ebben a minőségben érik a vakok látómezéjét s így fel tudják kelteni bennük a látás érzetét. A felfedezésnek tehát azoknál a vakoknál lesz különös fontossága, akiknek látóidegük ép s vakosságuk nem ennek megtámadottságára vezethető vissza. Érdekes, hogy a készülék konstruálásán orvosok is hosszabb ideje kísérleteztek s annak végleges formában való elkészítése most mégis egy mérnöknek sikerült. A kísérleti bemutatás sikerrel járt, ennek ellenére az osztrák főváros orvosi köreiből bizonyos fenntartásokkal fogadták a mérnök felfedzéséről szóló hírt.

AZ ÖREGKOR FRISSESEGE az életmódtól és táplálkozástól függ. Jól omészthető, nagy tápértékkel bíró, kellemes erősítő tápszer az öregkorban is az *Ovomaltine*.

Kétszáz kommunistát tartóztatott fel az országuton az osztrák csendőrség Bécsből jelentik: Rumburg és Nicksburg között az országuton a csendőrség feltartóztatott kétszáz kommunistát, akik vörös zászlók alatt propagandagyűlés tartására Nicksburgba mentek. Heves összecsúszás volt a kommunisták és a karhatalom között a rumburgi vasúti állomáson is, ahol csak a csendőrpáncsnokok higgadságának köszönhető, hogy a rendet fegyverhasználat nélkül is sikerült helyreállítani.

Evenként 12 ezer embert ölnek meg és négy milliárd dollárt rabolnak el Amerikában. Párisból jelentik: A párisi Amerikai klub a napokban bankettet rendezett, amelyen Richard E. Enricht, a nemzetközi rendőrkongresszusok elnöke, előadást tartott az Unió büntügyi eseteiről. Enricht rámutatott arra, hogy a közbiztonság nemzetközi probléma, amelyet véglegesen csak úgy lehet megoldani, ha minden ország rendőrsége összefog és az együttműködés alapját megtalálja. Hogy milyen nagy szükség van erre, annak igazolására Enricht bemutatta az Unió utolsó évének büntügyi statisztikáját. Szörnyű adatok derülnek ki ebből. Az Egyesült-Államokban egy év alatt nem kevesebb mint 12.000 embert öltek meg és 60-75.000 embert sebesítettek meg rablói kocsik és betörők. A lopás, rablás és betörés útján eltűnt pénz az Unióban egy év alatt négy milliárd dollárra rug.

Rockefeller megvett és lerombolt egy egész várost. John D. Rockefeller, akinek Newyorktól északra a Hudson partján hatalmas birtoka van, birtokának kikerekítése céljából megvásárolta 100.000 dollárért a szomszédos East View nevű városkát. A munkások egész hátrégre szállotta meg a városi, hogy annak valamennyi házat lebontsa. Nem kimélték még a postahivatalt sem, amely néhány napon belül az egész várossal egyemben eltűnt a föld színéről.

Edison filmszínház 1929 április 1-től vetíti a szezon legnagyobb extra superfilmjét: **A Habsburg-ház tragédiáját.** Rudolf ifjúkori élete, házassága Stefiniával, Rudolf viszonya Vetsera bárónéval, Stefánia inzultálása Mayerlingben Vetserát, a mayerlingi tragédia, Erzsébet királyné meggyilkolása Genfben, Ferenc Ferdinánd meggyilkolása Sarajevóban, Károly trónörökös. A világháború kitörése, Ferenc József halála. A forradalom kitörése Bécsben. Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor. Rendés helyárak.

Hóvihar és fagy Németországban. Berlinből jelentik: Csaknem egész Németországnak hűvös, sőt helyenkint zánkós husvétja volt. Kelepporosországnak több helyütt -5°-ig szállott a hőmérséklet. Az ünnep első napján éjjel tájban nagy vihar vontult át a német főváros és környéke felett, mely a táviró és telefonvezetéseket súlyosan megrongálta. Ugyanez okból a rövidhullámú rádió leadó-állomásnak is be kellett szüntetnie adásait és a vihar okozta károkat itt csak a mai nap folyamán állították helyre.

Stadion

sportszaküzlet

Tennis-, football- és cserkészfelszerelések. — **Rakettjavító műhely.**

Cluj, Calea Victoriei 1.

Fagy várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint északi szelekkel változókéony hűvös időjárás várható sok helyütt csapadékkal és helyenkint éjjeli faggal. A hőmérséklet Budapesten ma délben +4° Celsius.

Az énekkórus tagjaihoz. Az Uj Kelet kamarastélyén szereplő énekkórus tagjait felkérjük, hogy a végleges első próba megkezdése céljából április 8-án hétfőn este félkilenc órakor a Zsidó Nemzeti Szövetség Str. Baron L. Pop 10. szám alatti helyiségében megjelenni sziveskedjenek.

Eljegyzés. Hirschenhauser Jenő gyógyszerész Hunedoaráról március hó 31-én tarotta eljegyzését dr. Kertész Mór marosvásárhelyi orvos leányával, Iussal.

Revízió alá veszik az orvosok és ügyvédek adóját. Az idei adókiutések során különösen a szabadfoglalkozásuak kereseti adóját állapították meg magasan, míg azonban a nem sokkal jobban kimélt kereskedők és iparosok megelégedtek a sirámokkal, az orvosok és ügyvédek országos akciói indítottak az adókiutetés revíziója érdekében. Az orvosok az ország minden városában s így Kolozsváron is tiltakozó ülést tartottak és az ülésen elhatározták, hogy memorandumot küldenek a pénzügyminiszterhez. Bukarestben az Országos Ügyvédszövetség indított az adó leszállítása érdekében akciót és az orvosok és ügyvédek felajdulásának meg is volt az eredménye, mert a pénzügyminiszter országos rendeletben utasította az egyes pénzügyigazgatóságokat, hogy az egyes kifogásolt tételeket végül revízió alá és indokolt esetben szállítsák le. A pénzügyminiszter körrendeletében, amely Kolozsvárra is megérkezett, közli a pénzügyigazgatóságokkal, hogy az egyenes adókról szóló törvény 51. szakasza értelmében az ügyvéd és orvos bruttó jövedelmének csak kétharmadrésze adózható meg, mert a törvény szerint az a feltevés áll fenn, hogy a bevétel egyharmad részét az ügyvéd és orvos a rezsi költségeire használja fel. Megengedi a törvény annak a bizonyítását is, hogy a költségek tényleg magasabbak voltak, de ebben az esetben az illető ügyvéd és orvos tartozik a felebezési tárgyaláson azokat az iratokat felmutatni, amelyek az adóleszállítás iránti kérelmét megindokolják.

AUTÓVEZETŐK használjanak állandóan *Anacol*-pasztillát, hogy meghülés ellen védekezhesselek. Egy phiola ára 37.— lei.

Csak belföldi munkásokat alkalmaznak a Bécs mellett létesítendő elektromosmű munkálatainál. Bécsből jelentik: A dunai erőműre vonatkozó terveket beavatottak szerint kombinálni fogják. A Bécs közelében létesítendő hatalmas elektromosmű építésénél kizárólag belföldi munkaerőket fognak alkalmazni, hogy a munkanélküliséget ez által is csökkentse. Az erőmű több száz ezer kilowatt energia termelésre lesz képes.

Orvosi hír. Dr. Hamburg József, szemorvos, délelőtti rendelését a Park szanatóriumba helyezte át és itt magánbetegeknek is délelőtt 9-11-ig rendel. Délutáni rendelése továbbra is Ferenc József-ut 34 alatt. Telefon 10-30

A Cluj iparhatóság 573-1928. aut. ind. sz. engedélyének keretén belül, alul írott közjegyző közbenjövetele mellett, különböző textilárúk, szövetek vásznak selymek, zeiferek, mosóárúk stb. el fognak adni, április hó 3-iki kezdettel, minden nap d. u. 3-7 Cluj, Cal. Reg. Ferd. 35 sz. alatti üzletben (Urania palota, sarok) — összesen 10.850 lei értékben. Vevő a vételárral 2.40% illetéket készpénzben kifizetni tartozik. Dr. Ioan Pordea, notar public.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szerda: Csókos asszony. (Lengyel Irén bucsuföllépése. Rendés helyárakkal. Napi bérlet 32 sz. C. Ssz.: 324.)
Csütörtök: Mesék az irógépről. (Király Ernő vendégjátéka. Napi bérlet 33. sz. A. Ssz.: 325.)

Péntek: Párisi divat. (Király Ernő vendégjátéka. Napi bérlet 33. szám B. Ssz.: 326.)

Szombat d. u. 4-kor: Luxemburg grófja. (Király Ernő vendégjátéka. Leszállított helyárakkal. Ssz.: 327.)

Szombaton este fél 9-kor: Yest (Operette-ujdonság, először. A párisi színházi évad legbrilliansabb és legszenzációsabb sikerű operette-ujdonsága. Konrad Ibolyával, Betegh Bébivel, Kun Magdával, Solyom Győzővel, Tompa Bélával, Ilhász Aladárral, Leóvey Leóval, Selmezi Mihállyal. Premiére bérlet 33 sz. C. Ssz.: 330.)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Iglói diákok. (Király Ernő vendégjátékával. Leszállított helyárakkal. Ssz.: 329.)

Vasárnap este fél 7-kor: Aranyhattyu. (Király Ernő bucsuföllépése. Napi bérlet 33. sz. C. Ssz.: 330.)

Vasárnap este: Román előadás. (Ssz.: 331.)

Hétfő: Yest (Operette-ujdonság 2-odszor. Napi bérlet 34 sz. A. Ssz.: 332.)

Kedd: Yest (3-adszor. Napi bérlet 34 sz. B. Ssz.: 333.)

Szerda: Yest (4-edszor. Napi bérlet 34 sz. C. Ssz.: 334.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szerdán 4-kor és 6-kor: Veszélyes pillanat (Hatalmas, izgalmas dráma-ujdonság. Ezenkívül: Miss Európa. Simor Böske ünneplése Párisban, fogadtatása Hegyeshalomnál, Győrött, Komáromban és Budapesten. Helyárak: 30 és 20 lej.)

Csütörtökön 4-kor és 6-kor: Veszélyes pillanat és Miss Európa.

Pénteken 4-kor és 6-kor: Veszélyes pillanat és Miss Európa.

Vasárnap április 7-én d. e. 11-kor: A fehér néger. Kacagató burleszk 7 felvonásban. És a legújabb világjurnal. Helyárak: 15 és 10 lej.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szerda: Szóktetés a szerájból Gh. Florescu, a bukaresti Román Opera basszistájának fellépésével.
Péntek: Lakmé. Gh. Florescu fellépésével.

Szombat: A biboros.
Vasárnap délután: Az elveszett levél.
Vasárnap este: Zsidónó Gh. Florescu fellépésével.

Hétfő szóktetés a szerájból Baranyai Jolán vendégjátékával.
Kedd: Károly nénya. Vigjáték — bemutató.

Szerda: Lohengrin. Veturia Ghibu asszonynak és Snejima bukaresti énekesnőnek fellépésével, Scirtiu Traiannal a címszerepben.
Csütörtök: Hét eladó leány.

Péntek: Isi király. Opera-bemutató Lya Poppal, Rózsa Annával, Scirtiu Traiannal.

Szombat: Károly nénya.
Vasárnap délután: Szóktetés a szerájból.

Vasárnap este: Az elveszett levél.
Hétfő: Alarcosbál. (Olesó helyárakkal.)

Kedd: A vázsló. Dráma-bemutató.

KÖNYVKÖTŐ

Vásongyári raktár Lepage

Cluj. — Kérjen mintás árjegyzéket.

Férfiöltönyöket speciálisan tisztít „Unio“ kelmefestőgyár Cluj.

SPORT

A KMSC győzelmével végződtek Kolozsváron a husvétii körmérkőzések

A Haggibbor egyre javuló formáit mutatott a körmérkőzések során

(Cluj-Kolozsvár, április 2. Az Új Kelet tudósítójától.) A keresztény husvétii ünnepek alkalmával igen érdekes körmérkőzések zajlottak le a kolozsvári sportpályán, amelyek bár nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, azzal hogy a csapatok frissen és lelkesedéssel mérték össze erejüket, bizakodással töltötték el az érdeklődőket.

A körmérkőzés első napján, vasárnap a Haggibbor a KMSC-vel, a KAC pedig az Universitatea-val mérte össze erejét, hétfőn már a két győztes egyesült a KMSC és a két vesztes a Haggibbor és KAC mérte össze erejét.

Kellemesen lepett meg bennünket a Haggibbor szereplése, amely bár nem került ki győztesen a körmérkőzések közül, erkölcsileg a győzelem pálmája a zsidó csapatot illeti meg. A Haggibbor elmúlt vasárnapi bemutatkozása alkalmával már bezonyította, hogy a legstílusosabban játszó kolozsvári futballcsapat. A fiatal játékosok beállítása szerencsés ötlet volt és reméljük, hogy a jövő szezonban a zsidó futballisták ismét azt a helyet biztosítják Románia futballsportjában a Haggibbornak, amelyet a zsidó csapat egyszer megérdemelten elfoglalt. A csapat érdem még fokozottabb, ha elgondoljuk, hogy a zsidó együttesből teljesen száműzték a profiszellemet.

A körmérkőzések győztese egyébként a KMSC lett, amely az elődöntőben váratlanul a Haggibbort, majd a következő napon az Universitateat győzte le. A munkáscsapat a véletlen szerencséjének köszönheti a Haggibbor felett aratott győzelmét. A Haggibbor mindvégig stílusosan, hatalmas fölényrel játszott ellenfelével szemben, amely kitartásával és energikus akcióival tudta csak megakadályozni a Haggibbor nagyarányú győzelmét. A KAC, amely az U-val mérte össze erejét, gyengén szerepelt, ami abban leli magyarázatát, hogy a csapat tartalékolva volt. Tartalékolva állott fel az U is, amely hétfőn állandó fölénye ellenére is vereséget szenvedett a kitartóan játszó KMSC-től.

A négy csapat összeállítása

Haggibbor: Neumann, Zélig, Raffael Virág—Ordentlich—Márk, Krausz (Bíró)—Frenkel—Rosenfeld III. (Roth), Weisz—Szilágyi.

KMSC: Burger, Krieschoffer—Kinizsi, Orosz—Dézsi—Szabó, Bindász—Gorsi Istvánffy I.—Istvánffy II.—Feininger.

KAC. Szatmári, Fais—Sava—Solyomosi—Sós—Bíró, Cocioiu—Fodor—Molnár—Szaniszló.

Universitatea: Buga, Szabó—Olteanu, Baba—Pop, Julian—Spatariu, Baciu—Muresan—Marschall—Blasiu, Coborsan.

A KMSC—Haggibbor vasárnapi körmérkőzésének eredménye 3:2 (1:1). A második percben Szilágyi beadásából Krausz szép lövéssel szerzi meg a Haggibbor vezető gólját. Bindász a tizenötödik percben egyenlít. A második félidő tizenötödik percében Bindász fogja a KMSC második gólját, amelyet a har-

mincegyedik percben Frenkel egyenlít, de négy percre rá Bindász megszerzi a KMSC győztes gólját. Bíró Maior I. volt.

Universitatea—KAC 2:1 (1:0). Bíró Krizbai.

Haggibbor—KAC 2:2 (1:1). Bíró Raáb. Egyenlő ellenfelek küzdelme. A Haggibbor góljait Weisz rugta.

KMSC—Universitatea 2:1 (0:1) Bíró Lupu.

Vidéki eredmények

Arad

Az ATE 50 éves jubileuma alkalmából rendezett körmérkőzés eredményei:
AAC—AMTE 2:1 (0:1).
Gloria—ATE 6:0 (3:0).
AMTE—ATE 5:3 (1:3).
Gloria—AAC 5:2 (1:1).

Temesvár

TAC—TMTE 0:0.
Kinizsi—SAND (Szabadka) 3:2 (0:2).
Kinizsi—TMTE 2:0 (1:0).
Sand—TAC 1:0 (1:0).

Nagyvárad

Törekvés—Crisana 8:0 (2:0).
NAC—Makkabea 3:1 (1:0).
Makkabea—Crisana 1:2 (1:0).
Törekvés—NAC 4:0 (2:0).

Bukarest

Banatul—Olimpia 6:0 (4:0).
Juventus—Sportul Studentesc 2:0 (1:0).
Makabi—Jiul 2:1 (1:0).
Olimpia—Sportul Studentesc 2:0 (0:0).
Juventus—Banatul 4:0 (2:0).

Külföldi eredmények

Budapest: Ferencváros—Ujpest 5:3 (3:1). A husvétii serlegmérkőzések első napján a Ferencváros nagyarányú győzelmet aratott az ujbudapestiek fölött.

Hungária—Spárta 2:1 (1:0). A gólokat Skvarek, Opatá és Sylni rugták. A mérkőzésen a támadó fél a Hungária volt. A II-ik félidőben a játék el-lanyhult és érdektelenné vált.

Attila—Pesterzsébet 2:0 (1:0).

Szeged: Bástya—Wacker (Bécs) 1:0 (0:0). A Bástya győztes gólját Schwartz lőtte a 49-ik percben. A szegedi csapat fölénye állandó volt és a Wacker egyedül Cart szenzációs védelmének köszönheti, hogy súlyosabb vereséget nem szenvedett.

Prága: DFC—III. kerület 3:2 (2:2). A mérkőzést a II-ik félidőben a zápor-ésőért félbeszakították.

Hétfői eredmények:

Ferencváros—Hungária 0:0. Az eldöntetlen játék a régi derby képét mutatta. A mezőnyben Németh, a Hungária kapusa, aki bravuros védelmével sok veszedelmet hártott el kapujából.

Budapest: Ujpest—Spárta 1:1 (1:1). A gólokat Kuchta és Ströck lőtték. Csapkodó, érdektelen játék, sok durvasággal. Az első félidő közepén Foglót kiállítják s ez az ujbudapestieket erősen lehangolta, azonban mégis ők tamadtak többet. Az Ujpestben a közvetlen védelem, Spitz és Lutz, a Spártában pedig Kala-

da, Kolenati és Patek voltak a legjobbak.

Prága: Boemia—III. kerület 1:1 (1:0).

Pozsony: Bratislava—Kispest 5:2 (2:0).

Bécs: Admira—Slavia 1:0 (0:0).

Rapid—Viena 1:0 (0:0).

Saint Louis: A százyardos hátszásban Kojae 58.4 mp-re javította a hátszús világrekordját.

Dallas: Braeey Claudine a százyardos női síkfutás világrekordját 19.4 mp. re javította.

Nürnberg: Az Audenati pályán Vofhart rendező sikeresen kísérletezett a Rales autóval és 130 kilométeres sebességet ért el.

Közgazdaság

A belföldi konjunktúra miatt visszafejlődik Csehszlovákia magyarországi faexportja

Románia kivitele emelkedést mutat

Pozsonyból jelentik: Bár Magyarország faimportja 1928-ban 856 millióval rekordmagasságot ért el és az 1927. évi faimportnál 80 millióval, az 1926 évi faimportnál pedig 220 millióval volt nagyobb. Csehszlovákiának Magyarországra irányuló 333 milliónyi faexportja viszont 15 millióval kisebb mint az 1927 évi faexport. Lengyelországnak Magyarországra irányuló faexportja 21 millióról 14 millióra fejlődött vissza. Ezzel szemben Románia, Jugoszlávia és Ausztria vagyis a veresenyű államok Magyarországra irányuló faexportja 376 millióról 489 millióra, tehát 113 millióval emelkedett.

Csehszlovákia magyarországi exportjában, különösen a fűrészeltfában gömbfában és talpiában nagy veszteségeket szenvedett, emelkedő tendenciát csak Csehszlovákiának Magyarországra irányuló tűzifa kivitele mutatott, mivel a középeurópai konjunktúra keretében e tűzifa nem tudott elhelyezkedést találni. Csehszlovákia még így is 39 százalékát fedezte értékben a magyarországi faimportnak. Ez a százalék nem éri el ugyan az 1927. évi 45 és az 1925. évi 48 százalékot, mégis jelentősen jobb az 1924. évi 34 és az 1926. évi 37 százaléknál.

Eme eltolódás okát a középeurópai konjunktúra távolabbi hatásában kell keresnünk, mivel e konjunktúra következtében Csehszlovákiának és Lengyelországnak belföldi faszükséglete is lényegesen emelkedett és ezenkívül jobb árakat kínáltak fölőlegért, mint Magyarország. Ennek az volt a következése, hogy Románia magyarországi faexportja 212 millióról 282-re, Jugoszlávia faexportja pedig 104 millióról 145-re emelkedett, míg a középeurópai konjunkturában együtt érdekelt Ausztria magyarországi faexportját csak 60 millióról 62 millióra tudta feljavítani.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő, legkevesebb levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Kiadó egy szép nagy parkettes utcai szoba, esetleg irodahelyiségnek is, butorral vagy butorozatlanul április 15-re. Eötvös-utca 12. emelet.

4-5 szobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cim a kiadóban.

Mindennap reggel este frissen fejt **CSERTE** és **CSECSSEMŐ** tej (állandóan egy tehéntől fejve). Kapható: Schwartz Ignác-nál Calea Ducebal (v. Rudolt-u) 36. — A fejésnél magiasch; Farkas Manó.

0000000

TÖZSDE

Ünnep miatt nem volt forgalom

		Valutapiac 1929 április 2 (Rador)							
DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	—	—	—	49250	—	1103750	13681	65030	1924
Newyork	—	51980	51975	2559	—	57370	71130	3380	—
London	—	252270	252275	12421	—	278487	34520	16406	48535
Páris	—	203120	203100	—	—	224050	277875	13210	39087
Milano	—	272000	272000	134	—	300350	3723	17698	52362
Prága	—	153950	153800	—	—	170025	210812	—	26
Budapest	—	060000	90650	—	—	—	12390	58725	—
Beigrád	—	91275	91250	—	—	1007	124850	5932	175
Bukarest	—	30300	30900	1520	—	34150	42325	2012	58
Varsó	—	5830	5830	—	—	643250	7973	378775	—
Bécs	—	7305	7306	—	—	805750	—	47495	—
Berlin	—	1232750	12328	—	—	13611250	16878	80175	—

Száz lej árfolyama: Zürich (zárlat) 309, Páris 1520 Budapest 34125, Bécs 42325, Prága 20025

ÖZÖNVIZ

Komédia három felvonásban

(Minden jog fenntartva)

Írta: H. Berger

Fordította: Szabó Imre

Lucy: Nagyon fáradt vagyok, nem is tudok magának mit felelni.
 Higgins: Bocsanatot kérek...
 Streeton: (leteszi a kagylót): Uraim mit kívánnak az urak? Mivel szolgálhatok?
 Mindnyájan: Whisky... Charley, hozz sör-t coctailt...
 (Streeton és Charley megismétlik a rendeléseket).
 Phraser: Mondja, mister Beer, hajlandó inni velem?
 Beer: Mit kíván?
 Phraser: Azt kérdelem, mister Beer, nem akar-e velem együtt inni valamit?
 Beer: Köszönöm, nincs most semmi kedvem.
 Phraser: Látjátok, azt mondja nincs neki kedve. Pedig az igazság az, hogy visszajött a régi kedve.
 Beer (elkomolyodva számolgat): Buffaló kétszáznegyvennyolcezer, Minniapolis hatmillió.
 Lucy (Kedvese): Hétmillió.
 Beer: Hogy, hogy hétmillió?
 Lucy: No hát akkor nyolcmillió.
 Beer: Ugyan kérlek, ne zavarj.
 Higgins: Uraim, kérem önöket szíveskedjenek engem végighallgatni. Van szerencsém a villamos világítás újra való működése alkalmából üdvözölni önöket és köszönteni a világosságot. Azonfelül pedig nem tudom elhallgatni mély halámat és köszönetemet mister Streeton iránt, akiről meg kell vallanom, hogy a legnagyobb vendéglőse az Egyesült Államoknak. Mondhatom, igen sok korcsmár jártam, de soha és sehol úgy még le nem ittam magamat, mint itt, a tegnapi napon, hozzá még teljesen díjtalanul. En kedjék meg, hogy külön köszöntsem Streeton urat és szívből kiáltam feléje: mister Streeton, bravó, nagy férfi!
 Streeton: Teljesen díjtalanul? Nagyon különös felfogás, uraim! Charley lusta disznó, azonnal idegyere, és számolj. Kérdezd meg a vendégektől, mit fogyasztottak tegnap és mit rendeltek máma!
 Charley: Honnan emlékezem vissza?
 Streeton: Hát ki emlékezzen, ha te nem? Azonnal számold össze az üvegeket és csinálj számlát!
 Charley (Higgins felé): Mozgás, mozgás! Gyerünk a szeparéba az üvegekért! (Mennek).
 Mindnyájan (hangosan számolgatnak) Egy, hettő, három üveg... whisky, két szóda... Buffaló kétszáznegyvennyolcezer... Minniapolis nyolcmillió...
 Phraser (Beer felé mutatva): Látják, uraim, már számolgatja, hogy mi hasznát hoz neki az özönvíz. Minniapolis nyolcmillió, Buffaló kétszáznegyvennyolcezer. Ilyen bitang, ilyen csirkefogó.
 Streeton: Az ördög vigye el... tízennégy üveg pezsgő a likőrökön és whiskyn kívül.
 Phraser: Yes, likőrön és whiskyn kívül. Micsoda kis lakodalom volt ez! De hiszen, nem mindennap pusztulnak el özönvízben az emberek.

Streeton: Helyes nem minden nap van özönvíz és nem minden nap kell kifizetniük az uraknak ilyen nagy cechet.
 Phraser: Fizetni? Nem értem! Hát nem vendéglét meg bennünket?
 Streeton: Nem szeretem az ilyen vicceket, mister Phraser!
 Phraser: De hiszen ön viccel. És mondja csak, szép dolognak tartja, vicceket csinálni egy nappal a saját temetése előtt? (A telefon megszólal). No, erről még beszélünk, ehhez még lesz egy néhány szavunk. (Mindnyájan a telefonhoz sietnek. Nagy tülekedés az apparátus körül).
 Streeton: Hagyjának kérem! Elvégre ez az én telefonom. Beszélni akarok a feleségemmel. Uraim, hagyjanak már nekem feleségem és gyermekem van otthon! Ne tülekedjenek, ez nem a bőröm.
 Phraser: Látom, ön egy brutális ember. Nem vagyok önt hajlandó sem mire sem becsülni. Nincs joga ordítania velem.
 Streeton: Halló! Halló! Ki beszél? Egy szót se hallok! Hangosabban! Az ördögbe is, mi történt, már megint elkapcsoltak.
 Phraser: Maga az oka! Ugy viselkedik itt, mint egy maotz kitépi a kezéből a kagylót. Mondhatom, mister intelligens ember nem viselkedik így.
 Streeton: Legyen elég, mister Phraser, tartok tőle, hogy régi barátságunk...
 Phraser: Micsoda barátságunk? Idióta!
 Streeton: Hagyja már abba, mister Phraser!...
 Beer (aki közben egyre számolgatott): Hagyják már abba, legyen elég, ne zavarjanak. A telefon megszólal és Beer odamegy.
 Phraser: Ne beszéljen már!
 Beer: Csend legyen!
 Phraser: Szólon már abba a telefonba!
 Beer (hallgatja a telefont és felkacag): Így lesztek! Hallom, hallom. Hihetetlen! Köszönöm, köszönöm. (Leteszi a kagylót).
 Phraser (gunyos dühvel): Leestek, leestek az árak. Köszönöm, köszönöm.
 Beer: A telefonközpont jelentette, hogy tegnap orkán vonult végig a tatarak fölött, összetépte a huzalokat és ezért em működött a telefon. Most azonban már elhárították az akadályokat.
 Phraser: Tehát mégsem volt özönvíz. Hurrá! Meg vagyunk mentve!
 Streeton: Yes.
 O'Neil: Nem egészen így áll a dolog.
 Streeton (ijedten): Hogy, hogy?
 Phraser: Én sem értem!
 O'Neil: Ugy, hogy tessék csak, mister Phraser, nyissa ki az ajtót!
 Phraser: Miért nyissam épen én?
 Charley: Engedelmet kérek, nyissa ki ez a két lógós itten, a színész ur és a feltaláló ur. Nyissák ki az ajtót.
 Phraser: Uraim, ez egy fényes gondolat, valóban, nyissák ők ketten ki.
 Streeton: Igenis, nyissák! Egész éjjel hízáltam és itattam őket. Dolgozzanak meg érte!

Phraser: Csa kdolgozzanak!
 Streeton: Hé művész urak, jöjjenek ide! (Mindketten üvegekkel a kezükben).
 Nordling: Hová tegyem az üvegeket?
 Charley: Tegye ide!
 Phraser (Berhez): Szóljon ennek a két trógernek, nézzék meg, mi van odakint! Maga ért a parancsosztogathoz.
 Higgins: Ha nem tévedek, a telefon szól.
 Phraser: Én is azt hiszem.
 Beer: Higgins és Nordling urk menjenek az udvari ajtóhoz, nyissák ki és nézzék meg, hogy állunk az áradással. Megértették?
 Phraser: De azért nagyon óvatosan nyissák az ajtót, nehogy vizes legyen a nadrágjuk.
 Higgins: Én azt hiszem, helyesebb lenne az ablakot kinyitni.
 Phraser: Uraim, ez is egy nagyszerű ötlet. Magam is ajánlom, nyissák ki az ablakot.
 Mindnyájan: Nagyon jó! Kitűnő! Nyissuk ki az ablakot.
 O'Neil: Senki ne merészelje kinyitni!
 Mindnyájan: Mi az... hát nem vagyunk túl a veszedelmen?
 Beer: Ugyan, mister Neil, ne vicceljen már! Hát nem lehet veszedelem, nézze a villany ég, a telefon pedig rendesen funkcionál. Charley, huzd fel a redőnyöket!
 Phraser: Én is úgy látom, hogy ön egy félnék ember, mister O'Neil. Charley, huzd fel a redőnyöket. (Charley felmászik az egyik asztalra, közben Streeton odalép az ablakhoz.)

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szerda, április 3. — Budapest, 9.15 Hangverseny. Közreműködik F. Takács Alice (hegedű) Orosz Julia (ének) Faragó György (zongora); 12.05: A rádió házitriójának hangv. 16 Asszonyok tanácsadója; 17.10 Kertész József két novelláját olvassa föl; 17.40 Szórákóztató zene; 18.40 Rádióamatőr-posta; 19.30 Olasz nyelvoktatás; 20.15 Herczeg Ferenc: A lid c. színművének előadása; 22.30 Zenekari hangv. — Bécs, 16 Hangverseny; 20.55 Egy bohózat előadása. Utána könnyű zene. — Berlin, Esti szórákóztások, fitty művész dalest, orosz együttes, tangó zenekar; 21.30 A jelen zenéje. Utána Dajos Béla és zenekara tánczenét játszik. — Brünn, 17.45 Gustav Drexler és Mia Owalluska dalestje; 21.10 Népszerű hangverseny. — Frankfurt 13.15 Mandolin-hangverseny. Gramofonzene; 16.35 Hangverseny; 20.15 Zenekari hangv. — Kattowitz: 16 Gramofonhangverseny; 17.55 Hangverseny; 20.30 Zenekari hangverseny. Közreműködik Marie Bielecha (sopran), Sepniowszki (enor). S. Romanovszki (bariton). — 2. L. O. London, 12: Jo Tucker (alt) és Bertham Dawis (tenor) hangv. 13.15 Anny Sanniel (sop-

1000 drb. szebbnél-szebb fiú és leánykaruha érkezett a
Néparuházba
 Calea Regele Ferdinand 33.
Darabja 95 lei.

ran) hangv. 21.35 Katonazene és Alice Vangham (sopran) hangv. — Prága, 19: Maudolinhangv.; 20 Szórákóztató zene. Közreműködnek: H. Havliskova és Karl Hruska operaházi tagok. — Róma, 17.30 Hangverseny; 20.45 Egy opera közv. a Studióból. — Varsó, 15.50 Gramofonzene; 17.55 angverseny 20.20 Esti hangverseny. (Hegedű, ének, zongora); 22.30 Tánczene.

Csütörtök, április 4. — Budapest, 9.15: 'A rádió házitriójának hangversenye; 12.05: Zongorahangverseny; 16 Rádió Szabadegyetem; 17.40: Teleky Sándor magyar nótákat énekel cigányzene kíséret mellett; 18.40: Gyorsirási tanfolyam; 19.15: Angol nyelvoktatás; 20: Előadás a Studióból (Harsányi Gizi verseket mond. »Páter Benedek». Drámai miniatűr, két változásban); 21: Magyar kamarazene-este; 22.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd cigányzene. — Bécs, 16: Délutáni hangverseny; 20.05: Magyar ária- és dalest. Közrem.: Sztérenyi Malvin; 20.30: Vidám népének est. — Brünn, 16.45: Részletek Puccini Pillangó kisasszony, Tosca, Bohémek c. operáiból; 19.30: Szimfonikus hangverseny. — 5 G. B. Daventry, 17.30 Orgonahangverseny, Harry Ward (tenor) közreműködésével; 18.30: Tánczene; 22.15: Elsie Hall zongorahangversenye. — Kattowitz, 12.10: Gramofonzene; 17.55: Kamarazene; 20.15: Hangverseny közv. Krakóból; 22.30: Tánczene. — Leipzig, 12: Gramofonzene; 16.30: Hangverseny; 20: Opera est. — 2. L. O. London, 13: Gramofonhangv.; 18.55: Schumann-zongorahangv.; 19.45: Sinclair Logan (bariton) hangv.; 20: Megan Thomas (sopran) és zenekari hangverseny. — Milano, 16.30: Szórákóztató zene; 20.30 Verdi: Luisa Miller c. operájának közv. — Prága, 16.30: Hangverseny; 19.30 Szimfonikus hangverseny, hegedűszó-ló: Telmányi Emília; 22.30: Gramofonzene.

Péntek, április 5. — Budapest, 9.15 Hangverseny (Ének, gordonka, zongora); 12.05: Cigányzene; 17.10: Palásthy László két novelláját olvassa föl; 17.40: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangv.; 18.55: A m. kir. Operaház előadása. Farsangi lakodalom. Utána kb. 22.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Utána, gramofonhangverseny. — Bécs, 16: Hangverseny; 19.30: Händel: Saul oratoriu manak előadása. Utána jazz-zene. — 5 G. B. Daventry, 16: Hawai gitárhangverseny; 20: Rispañ Goodarce (alt) és Francis Russel (tenor) hangv. 22.15: Tánczene. — Kattowitz, 16: Gramofonzene; 17.55: Hangverseny; 20.15 Szimfonikus hangv. — 2. L. O. London 15: Bergitte Blackstadt (alt) és James Donovan (saxofon) hangv. 20: Owen Knight (sopran) és V. Hetty-Hutchinson (zongora) hangv. — Nápoly, 17: D. Nardi (sopran) hangv.; 21.02: Egy opera közv. — Róma, 13: Rádió-trió; 20.45: Egy opera közv.

Hirdessen az Új Keletben

Nyomatott a „Cartea Românească” körforgógépén, Str. Dorobantilor 14-16.

SZERKE
 Eje
 KIACÓ
 S
 ELCEI
 Epe
 I. e.
 Epe
 I. e.
 X (v)
 192
 • 568

14

időben az
 ciája az
 forradalmi
 cionalista
 Schutzbund
 érték meg
 a jelentést
 a Heinweh
 rikádharc
 Minden
 kancellár
 kig feszült
 sával járó
 te a lemond
 ga hűvös
 kára tenné
 tiv virulás
 reimének
 re, hogy a
 nagyobb
 be a korm
 ipari sztrá
 te az osztr
 talános sz
 ram elől
 kitérni és
 tomatának
 nevézfeszű
 enyhült és
 fogják me
 mennyiben
 triában, il
 arra, hogy
 szociálisták
 ladhatnak
 utján.

Tunn

A jövőtl
 is felvillan
 boxbajnok
 a torreadó
 ban rendsz
 jövőt, akik
 lettségük
 felé; jelen
 téren is fo
 nokokat és
 stili karri
 merném az